

ข่าว

ปฐุรูปที่คคณ

www.alro.go.th

ปีที่ คค ฉบับที่ ๑๑ เดือนสิงหาคม ๒๕๕๙ สายด่วน โทร. ๑๗๖๔

สารจากบรรณาธิการ

เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ครบ ๗ รอบ ๘๔ พรรษา ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๙ ปวงพสกนิกรชาวไทยขอน้อมถวายพระพร ขอพระองค์ทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน และด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของราษฎรชาวไทยในชนบทเป็นอย่างดียิ่ง สร้างอาชีพที่มั่นคงและยั่งยืนสืบไป และขอเสนอข่าวสารที่ควรติดตามจากการประชุมคณะรัฐมนตรี (๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๙) คือ ๑. ครม.มีมติปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย เนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม ๒. มติอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้เช่า ให้เช่าซื้อที่ดินและทรัพย์สินของกรมชลประทานเพื่อใช้ในการทำเกษตรกรรม พ.ศ.... และ ๓. เห็นชอบในหลักการ ต่อร่าง Roadmap on ASEN Cooperation towards Transboundary Haze Pollution Control with Means of implementation ซึ่งมีสาระสำคัญต่อข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนครั้งที่ ๑๒ (ข้อมูลจาก HYPERLINK <http://www.thaigov.go.th>)

พรพรรณ ภูวนรรณ

สารบัญ

- ๓ กำเนิดศิลปาชีพ สร้างงานศิลปะของแผ่นดิน
- ๔ “โมเดลรูปแบบการจัดที่ดินที่แรก” หลังใช้ ม.๔๔ ยึดคืนพื้นที่ ส.ป.ก.
- ๖ โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เกษตรกรครองตน พึ่งพาตนเอง ตามแนวพระราชดำริ

กฎหมายใกล้ตัว : ความรู้เรื่องปฏิรูปที่ดิน

- ๘ เรื่อง “ความรู้เรื่องปฏิรูปที่ดิน”

พัฒนางาน พัฒนาคมน คนปฏิรูป

- ๑๐ ท่องเที่ยวไทย...ลุยถิ่นสกลนคร
“การอนุรักษ์ผืนป่าดงพญาเย็น-เขาหลวง บ้านนาแก ตำบลโคกภู อำเภอภูพาน จังหวัดสกลนคร”

ลดต้นทุน

- ๑๒ สมุนไพรไทย วิสาหกิจชุมชน บ้านเขานาใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

- ๑๔ มหิศรรยห์ญาแปกพลิกพื้นผืนดิน

รวมภาพข่าว

- ๑๕ ▶ งานสัปดาห์วัฒนธรรมใต้ เกิดได้บรมราชินีนาถ ครั้งที่ ๑๐
- ▶ คุณธรรม จริยธรรม กับการทำงานในองค์กรอย่างมีสุข

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา	บรรณาธิการบริหาร	หัวหน้ากองบรรณาธิการ	กองบรรณาธิการ	จัดส่งและเผยแพร่	ผลิตภาพและสไลด์ทัศนูปกรณ์
นายสรเสรีภูมิ อัจจุตมานัส, นายธน มีแสงเงิน, นางเปรมจิต สังขพงษ์, นายสุวรรณ บุราพรนุสรณ์	นางอดุลลักษณ์ อาคนเลขา	นางสาวพรพรรณ ภูวนรรณ	นางสาวสกุลวดี สุขอนันต์, นางสาวจิรัฐญา แสงศิริชัย, นางสาวเมธาวรรณ ถวายทรัพย์, นางทิพย์วิมล หงษ์คำ, นายสุริยะ ลิขิตะไชโย	นางนันท์ภักดิ์ คำเปี่ยม, นางนิตยนันท์ เอมระดี, นางสาวจันทร์โส กมลพรพจิ	สิบเอกยุทธศาสตร์ ณ พึ่งบุญ, นายอลงกรณ์ ขอนจำปา

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

๑ ถนนราชดำเนินนอก เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทรศัพท์ : ๐ ๒๒๘๗ ๒๕๗๗ โทรสาร : ๐ ๒๒๘๒ ๒๕๗๗ Website : www.alro.go.th

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ Website : www.moac.go.th

กำเนิดศิลปาชีพ สร้างงานศิลป์ของแผ่นดิน

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้พัฒนาและจัดสรรที่ดินหุบกะพง อำเภอสระบุรี จังหวัดเพชรบุรี ให้ราษฎรที่ยากจนเข้าทำกิน และจัดระบบส่งน้ำ เพื่อให้เกษตรกรได้ทำการเกษตรได้ผลดีขึ้น ราวปี พ.ศ. ๒๕๐๗ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เคยตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปในพื้นที่ ทุกรันดารห่างไกล เยี่ยมเยียนราษฎรด้วยความยากลำบาก ทรงใช้พาหนะตามสภาพของท้องถิ่น ทรงพระดำเนิน โดยพระบาทขึ้นเขาสูง ข้ามลำห้วยเป็นระยะทางไกล ได้ทอดพระเนตรสภาพพื้นที่และเด็กที่ยังอยู่ในวัยเรียน จำนวนมาก ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ กราบว่าชาวนาชาวไร่ ไม่ได้ส่งลูกเข้าโรงเรียน เพราะต้องช่วยกันทำมาหากิน จึงทรงริเริ่มโครงการเพื่อช่วยเหลือโดยเฉพาะสตรีชาวนา ให้มีอาชีพเสริม โดยใช้เวลาวางจากการทำนาทำไร่ มาทำ หัตถกรรมในครัวเรือน เริ่มจากการใช้ป่านศรนารายณ์ พืชพื้นบ้านที่ขึ้นในดินทรายแถบจังหวัดเพชรบุรี และขอครู จากกรมส่งเสริมการอุตสาหกรรมไปช่วยฝึกอบรม ออกแบบสินค้า ตลอดจนหาตลาดให้ และทรงก่อตั้งเป็นรูป ของมูลนิธิ เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๑๙ พระราชทาน นามว่า **“มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษในพระบรมราชูปถัมภ์”** ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น **“มูลนิธิศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ”** ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘

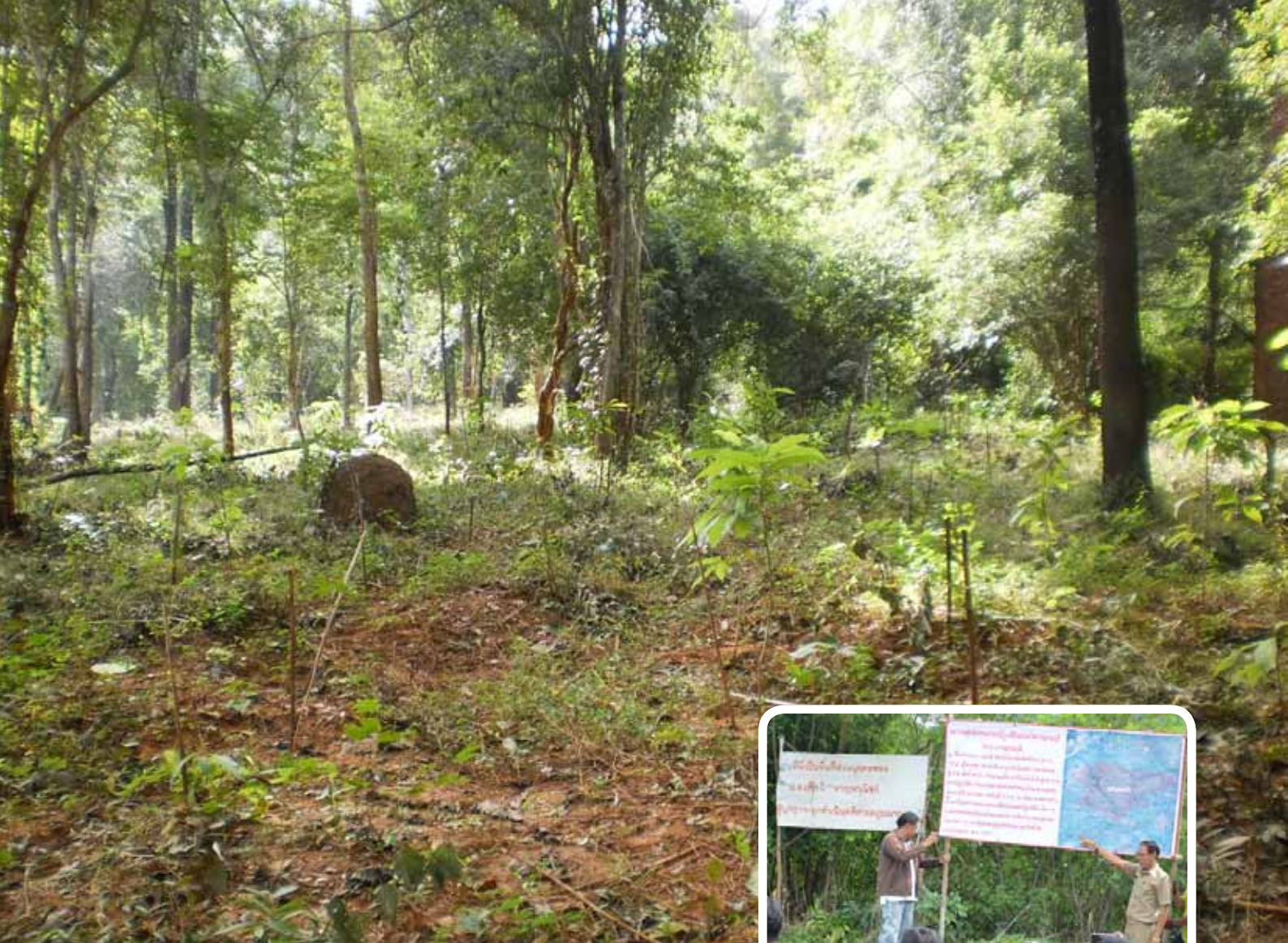
นอกเหนือจากงานศิลปาชีพ สร้างงานศิลป์ของแผ่นดิน สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงสนพระราชหฤทัย ในพื้นที่ป่าไม้ที่มีจำนวนลดน้อยลงอย่างรวดเร็ว เพราะการ ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ทรงห่วงใยปัญหานี้ และทรงตระหนัก ถึงประเทศชาติกำลังสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ พระองค์จึงพระราชทานพระราชดำริ ให้จัดตั้งโครงการช่วย เหลือราษฎรให้มีอาชีพสุจริต มีรายได้โดยไม่ตัดไม้ทำลายป่า คือ **“โครงการปาร์กน้ำ”** โดยเริ่มทดลองเป็นครั้งแรกที่บ้านน้ำตั่ว ตำบลสองดาว อำเภอสองดาว จังหวัดสกลนคร เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นโครงการเพื่อปลูกป่าด้วยพันธุ์ไม้ ที่เติบโตเร็ว โดยราษฎรเป็นผู้ลงแรงปลูกและดูแลบำรุง บำรุงพื้นดินพระราชทานที่ทรงซื้อและทรงเช่า รวมทั้งเงินเดือน ที่พระราชทานแก่ราษฎรผู้ยากจนที่เข้าโครงการ โครงการบ้าน เล็กในป่าใหญ่ เป็นอีกหนึ่งโครงการที่มีความสำคัญ ขณะที่ พระองค์ได้เยี่ยมเยียนราษฎรที่ บ้านห้วยหล่อตูก ตำบลม่อนจอง อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทอดพระเนตรสภาพผืนป่า ในเขตอำเภออมก๋อย ที่กว้างใหญ่แม้จะยังมีความสมบูรณ์ของป่า แต่ก็มีหมู่บ้านเล็กหมู่บ้านน้อยตั้งเป็นหย่อมๆ แทรกอยู่

ในความหนาที่บของป่าไม้ ทรงห่วงใยต่อผืนป่าใหญ่ของ ประเทศที่เหลืออยู่น้อยแห่ง ขณะเดียวกันก็ทรงห่วงใยราษฎร ที่อาศัยอยู่ในป่าแห่งนี้มานาน จึงได้มีกระแสพระราชดำรัสว่า เขาเคยอยู่อย่างไกรก็ให้เขาอยู่อย่างนั้น แต่เราเข้าไปส่งเสริม คุณภาพชีวิต **“...ถ้าเราสามารถร่วมกันจัดระบบได้ดี คนกับป่า ก็คงจะอยู่ร่วมกันได้ โดยไม่ต้องทำลายซึ่งกันและกัน และแผ่นดินที่เสื่อมโทรมผืนนี้ ก็จะกลับคืนมาเป็นประโยชน์ มหาศาลแก่พวกเรา...”**

“โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่” คือ การจัดระบบหมู่บ้าน ให้อยู่ร่วมกันและพัฒนาให้มีความเจริญในด้านต่างๆ ทั้งในด้าน การส่งเสริมอาชีพทางการเกษตร เพาะปลูกพืชต่างๆ เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา การรับจ้างปลูกป่า และรายได้จากศิลปาชีพโดยได้ เลือก หมู่บ้านห้วยไม้หก ตำบลม่อนจอง อำเภออมก๋อย จังหวัด เชียงใหม่ ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง เป็น หมู่บ้านตัวอย่างของ โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ และโครงการ ฟาร์มตัวอย่าง เพราะป่าไม้เป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดความชุ่มชื้น ช่วยชะลอการระบายลงน้ำ สู่อ่างน้ำ ลำคลอง และแม่น้ำ ขณะ เดียวกันก็ป้องกันไม่ให้น้ำไหลบ่าลงมาท่วมบ้านเรือนไร่นาอย่าง รวดเร็ว เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาค้นการบุกรุกพื้นที่ป่า การทำไร่ เลื่อนลอยและปลูกฝิ่น ทรงมีพระราชดำริให้จัดทำ **“ฟาร์ม ตัวอย่าง”** และโครงการพระราชดำริอีกมากมาย

พระมหากษัตริย์คุณของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ไม่เพียงสถิตในใจของชาวไทย แต่ยังก้องกังวานไกล ถึงต่างแดน เหล่านานาประเทศได้ทราบถึงพระราชกรณียกิจ และพระราชจริยวัตรที่งดงาม อันก่อเกิดประโยชน์สุข แก่อาณาประชาราษฎร์ทั่วทั้งแผ่นดินและด้วยความสำนึกใน พระมหากษัตริย์คุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม ปวงราษฎรทั่วผองไทย ได้กำหนดให้ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี เป็น **“วันแม่แห่งชาติ”** นับตั้งแต่วันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็นต้นมา

“โมเดลรูปแบบการจัดที่ดินที่แรก” หลังใช้ ม.๔๔ ยึดคืนพื้นที่ ส.ป.ก.

เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ที่ผ่านมา พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมการดำเนินงานตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พร้อมรับฟังการบรรยายสรุปผลการดำเนินงานยึดคืนพื้นที่ ส.ป.ก. ๓ จังหวัด (กาญจนบุรี ราชบุรี และประจวบคีรีขันธ์) ณ ศาลากลางจังหวัดราชบุรี โดยมี นายสุวรรณ บุราพรนุสรณ์ รองเลขาธิการ ส.ป.ก นายวิชรินทร์ วากะมะนนท์ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดกาญจนบุรี นายประเทือง ฉัตรอินตา ปฏิรูปที่ดินจังหวัดราชบุรี และนายอาวุธ สุริยัน ปฏิรูปที่ดินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นผู้รายงานสรุปผลการดำเนินงานดังกล่าว ทั้งนี้ รมว.กษ. ได้มอบนโยบายในการปฏิบัติงานโดยใช้มาตรา ๔๔ และให้กำลังใจแก่ข้าราชการ ส.ป.ก. ในการปฏิบัติงานด้วย

พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เปิดเผยว่า มีรายงานพื้นที่เป้าหมาย กรณีผู้ถือครองรายใหญ่เกิน ๕๐๐ ไร่ ๔๓๑ แปลง ใน ๒๗ จังหวัด เนื้อที่ ๔๓๗,๑๕๖.๐๘๑ ไร่ คาดว่าจังหวัดที่จะสามารถนำที่ดินที่ได้จากการยึดคืนตามมาตรา ๔๔ มาจัดให้เกษตรกรได้เป็นครั้งแรก คือ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นแปลงของ นางสาวเพียงใจ หาญพาณิชย์ เนื้อที่ ๑,๒๖๓ ไร่ อยู่ที่ ตำบลลิ้นหี อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยได้จัดทำโมเดลรูปแบบการจัดที่ดิน พัฒนาพื้นที่ วางระบบสาธารณูปโภค ระบบชลประทาน ใช้งบประมาณไร่ละ ๑ หมื่นกว่าบาท ซึ่งการจัดสรรให้เกษตรกรและผู้ยากไร้ มีคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ที่มีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และให้กระทรวงที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันพิจารณา กับ คทช. แต่ละจังหวัด เพื่อให้เกษตรกรเข้าทำกิน แต่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน สามารถเช่าอยู่ในพื้นที่เร็วๆ นี้ ประมาณ ๑๔๐ ราย รายละ ๖ ไร่ เป็นที่อยู่ ๑ ไร่ ที่ทำกิน ๕ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่จัดสรร ๗๗๔ ไร่ พื้นที่แปลง

รวม ๒๔๒ ไร่ พื้นที่ส่วนกลาง ๑๑๔ ไร่ ซึ่งบริหารงานรูปแบบสหกรณ์ เช่นเดียวกับอุทัยธานีโมเดล

ร.มว.กษ. กล่าวเพิ่มเติม ถึงการจัดที่ดินให้เกษตรกรในรูปแบบสหกรณ์ว่า *“การจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร ตามนโยบายคณะกรรมการที่ดินแห่งชาติ เป็นการจัดที่ดินในรูปสหกรณ์ หรือสถาบันเกษตรกร ทำให้ที่ดินที่จัดสรรให้เกษตรกรนั้น มีการดำเนินงานในลักษณะของสหกรณ์หรือกลุ่ม ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านปัจจัยการผลิต การจัดการผลผลิต และการต่อรองด้านการตลาด”*

ด้าน **นายสุวรรณ บุราพรนุสรณ์ รองเลขาธิการ ส.ป.ก.** กล่าวว่า ส.ป.ก.กาญจนบุรี อยู่ระหว่างเร่งรัดยึดคืนที่ดินเป้าหมายอีก ๒ แปลง บริเวณรอบวัดเสือ รวมประมาณ ๑,๘๐๐ ไร่ รวมเป็นผืนเดียวกัน เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดสรรแก่เกษตรกรไปในคราวเดียวกัน ทั้งนี้ พื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีเป็นหนึ่งในหลายหมื่นไร่ ที่จะยึดคืนได้ตามมาตรการแก้ไขปัญหาการครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๔ แห่งรัฐธรรมนูญ

นอกจากนี้ ในวันเดียวกัน **พลเอกฉัตรชัย สาริกัลยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์** ได้ตรวจเยี่ยมพื้นที่ ณ ศูนย์พัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ตำบลหนองพันจันทร์ อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่เกษตรแปลงใหญ่พระราชวัง (ปลูกสับปะรด) ของนายจันทร์ เรืองเรา ปราชญ์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรกรต้นแบบ ในเขตปฏิรูปที่ดินอีกด้วย

โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เกษตรกรครองตน พึ่งพาตนเอง ตามแนวพระราชดำริ

แนวพระราชดำริ กับการปฏิรูปที่ดิน อำเภอดำรงท่าดี จังหวัดสกลนคร

ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดตั้งนิคมเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้โครงการขยายผล ฟาร์มตัวอย่างใน สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ อำเภอดำรงท่าดี จังหวัด สกลนคร โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักในการช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่โครงการ ซึ่ง ส.ป.ก. ได้ดำเนินการจัดที่ดินและ มอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ให้แก่เกษตรกร เพื่อแสดงถึงการครองที่ดิน อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ขณะเดียวกันได้มีการปรับสภาพพื้นที่เพื่อให้เหมาะสม ต่อการทำการเกษตร เพิ่มศักยภาพการผลิตและการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเกษตรกรมีความพร้อมในเชิงพื้นที่ ส.ป.ก. จะให้ การสนับสนุนกิจกรรมทางด้านการผลิต ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ พัฒนาองค์ความรู้พัฒนารายได้ ทั้งนี้เกษตรกรในพื้นที่ สามารถพึ่งพาตนเองและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินการในรูปของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียงชุมชน และสนับสนุนกิจกรรมการรวมกลุ่ม เพื่อการประกอบอาชีพ โดยจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พร้อมทั้งสนับสนุนสินเชื่อ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (แหล่งน้ำ) เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้ในการทำการเกษตรเพิ่มมากขึ้น สนับสนุนการก่อสร้างอาคารเรียนรู้ หรืออาคารรวบรวมผลผลิตและอาคารเอนกประสงค์ เพื่อให้เกษตรกรมีสถานที่ ที่ใช้ทำกิจกรรมร่วมกัน สร้างการทำงานที่มีส่วนร่วมในชุมชน มีการเกื้อกูล สร้างมิตรไมตรี ร่วมมือร่วมใจ ในการประกอบอาชีพของชุมชนในท้องถิ่น

ปัจจุบันเกษตรกรในโครงการ ได้พัฒนาศักยภาพ ผ่านการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน ทั้งจาก ส.ป.ก. และหน่วยงานอื่นๆ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ส.ป.ก. ได้จัดอบรม ๑๐๐ ราย พื้นที่ ๒ ตำบล คือ ตำบลคำตากล้า และตำบลนาแต่ (หลักสูตร การส่งเสริมการปลูกพืชระยะสั้น ๒ รุ่น รุ่นละ ๓๐ ราย ณ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ตำบลนาแต่ และหลักสูตร การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง ๑ รุ่นละ ๔๐ ราย ณ ศาลาประชาคมบ้านหนองแสง ตำบลนาแต่) นอกจากนี้ ยังจัดศึกษาดูงาน หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพและ เพิ่มองค์ความรู้ด้านเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดสกลนคร และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. สกลนคร ณ เขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดน่าน รวม ๓๕ ราย สำหรับ ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ จะจัดอบรมหลักสูตรการพัฒนาเกษตร อย่างยั่งยืน ๑๐๐ ราย พื้นที่ ๒ ตำบล คือ ตำบลคำตากล้า และตำบลนาแต่ อำเภอดำรงท่าดี จังหวัดสกลนคร

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ ราชฎได้ทำกินมีอาชีพที่ยั่งยืน

นางนาลอน บัตศรีราช เกษตรกรโครงการขยายผล ฟาร์มตัวอย่าง ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ แปลงเกษตรกรรม เนื้อที่ ๑๖ - ๑ - ๐๗ ไร่ ตั้งอยู่ที่ ๒๕/๑ หมู่ ๕ ตำบลนาแต่ อำเภอดำรงท่าดี จังหวัดสกลนคร

ทำนา ๕ ไร่ ปลูกยางพารา ๑๐ ไร่ ส่วนที่เหลือ ปลูกมะนาว พริก มะเขือ ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ฝรั่ง พืชผักหมุนเวียนตามฤดูกาล ผลิต และเลี้ยงปลา หมู ไก่

นางนาลอน บัตศรีราช เล่าว่า “ฉันมีภูมิลำเนาในตำบลนาแต่ อำเภอดำรงท่าดี จังหวัดสกลนคร จากความยากจนจึงเข้ามา ทำงานรับจ้างในโรงงานทำเสาปูน ในกรุงเทพฯ ปี ๒๕๕๑ ได้กลับมาที่บ้าน จังหวัดสกลนคร โดยตั้งใจว่าจะกลับมา ทำงานที่บ้านเกิดและดูแลพี่สาวที่พิการ จึงเป็นจุดเปลี่ยน วิถีชีวิต ที่สร้างความมั่นคงบนความสุขและความพอเพียง ในบ้านปลายของอาชีพเกษตรกรรม”

จากเดิมที่ทำนาข้าว ปลูกยางพารา มีการค่าใช้จ่ายที่สูง เนื่องจากต้องส่งลูกเรียนหนังสือถึง ๓ คน ในปี ๒๕๕๓ เธอได้เข้าร่วมโครงการขยายผลฟาร์มตัวอย่างฯ โดยเข้ารับการฝึกอบรมทางด้านการเกษตร เช่น ข้าว ผัก ปลา ยางพารา ได้เรียนรู้ว่าจะปรับเปลี่ยนแปลงที่ดินตนเองอย่างไร จึงเริ่ม ทำการเกษตรแบบผสมผสานปลูกพืชหมุนเวียนตามฤดูกาล ผลิตมากขึ้น โดยเธอและสามีมีความรู้ในเรื่องการตอนขยาย พันธุ์มะนาวพันธุ์แป้นพิจิตร ๑ ซึ่งกิ่งพันธุ์นี้ไปขายสร้างรายได้ดี กับการทำปุ๋ยน้ำหมักจากขี้ไก่ ใช้เอง สามารถลดรายจ่าย ได้อีกทางหนึ่ง ทุกวันนี้พืชผักต่างๆ ที่ปลูก ปลาที่เลี้ยงไว้

นำไปขาย มีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีกิน มีใช้ ไม่ต้องเสียเงินซื้อ
“พออยู่ พอกิน พอเพียง ชีวิตเป็นสุข”

นางใบอ่อน สีดาเดช เกษตรกรโครงการขยายผลฟาร์ม
ตัวอย่าง ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ แผลง
เกษตรกรรม เนื้อที่ ๑๗ - ๐ - ๔๔ ไร่ ตั้งอยู่ที่ ๖๖ หมู่ ๑๑
ตำบลคำตากกล้า อำเภอบ้านดง จังหวัดอุดรธานี
ทำนา ๑๐ ไร่ ปลูกยางพารา ๕ ไร่ มันสำปะหลัง ๒ ไร่
ในพื้นที่ส่วนที่เหลือ ปลูกมะนาว พริก พืชผักหมุนเวียนตาม
ฤดูกาลผลิต และเลี้ยงปลา ไก่

นางใบอ่อน สีดาเดช เป็นคนพื้นเพตำบลคำตากกล้า อำเภอบ้านดง จังหวัดอุดรธานี หลังจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ก็ช่วยพ่อแม่ทำนา ปลูกยางพารา เรียนรู้ลองผิดลองถูกจากการปลูกพืชตั้งแต่นั้นมา ในปี ๒๕๕๓ เธอได้มีโอกาสรู้จักนายประมวลชัย ทองใส ผู้ใหญ่บ้านหนองเม็ก ผู้นำทางสู่การปรับเปลี่ยนการทำเกษตร โดยเป็นผู้แนะนำให้เข้าร่วมฝึกอบรมต่างๆ ในโครงการขยายผลฟาร์มตัวอย่างฯ เช่น การอบรมข้าวครบวงจร การเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกมันสำปะหลัง การขยายพันธุ์พืช การทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ เป็นต้น และได้เป็นสมาชิกกลุ่มเห็ดตะกร้าเงิน ที่เป็นการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมเพาะเห็ดอีกด้วย

เธอเล่าถึงเรื่องในอดีตว่า “องค์ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมและการศึกษาดูงานที่ ส.ป.ก.อุดรธานี จัดขึ้น สามารถนำไปใช้ในแปลงที่ดินของตนเอง เช่น การลดใช้สารเคมีในนาข้าว ทำน้ำหมักชีวภาพใช้เอง ซึ่งนำมาใส่บำรุงรักษาพืชต่างๆ ลดต้นทุนการผลิตได้ และยังเป็นทางเลือกที่จะสามารถไปทำการเกษตรแบบอินทรีย์ได้ด้วย” นอกจากนี้การใช้พื้นที่ที่มีอยู่ทำให้เกิดรายได้ทุกวัน โดยปลูกผักสวนครัว ปลูกพืชหมุนเวียน มีกิน มีใช้ ตลอดปี “ความพอเพียง นำความสุขสู่ความยั่งยืน”

ส.ป.ก.อุดรธานี

เรื่อง “ความรู้เรื่องปฎิรูปที่ดิน”

ท่านผู้อ่านสารวารสารข่าวปฎิรูปที่ดิน ที่เคารพทุกท่าน ขณะที่คุณเขียนกำลังนั่งเขียนบทความอยู่นี้ เดือนสิงหาคม ๒๕๕๙ แล้ว ในเดือนกันยายนของทุกปีในระบบของราชการถือว่าเป็นเดือนสิ้นปีงบประมาณ และจะขึ้นต้นปีงบประมาณใหม่ในเดือนตุลาคมของปีนั้น อันจะส่งผลให้โครงการและแผนงานต่างๆ ของระบบราชการจะขึ้นต้นใหม่หรือดำเนินการต่อเนื่องต่อไปได้ ขึ้นอยู่กับแผนงานในปีงบประมาณ อันจะเริ่มต้นในเดือนตุลาคมของทุกปี ผลที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ ข้าราชการท่านใดก็ตามที่อายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ ก่อนสิ้นเดือนกันยายน จะถือว่าเกษียณอายุราชการในเดือนกันยายนของปีนั้น ผู้เขียนได้เล่าเรื่องกฎหมายใกล้ตัว ความรู้เรื่องปฎิรูปที่ดิน ในวารสารฯ มานานหลายปี แต่ปีนี้ปีเป็นที่รู้สึกใจหาย จึงขออนุญาตท่านผู้อ่านเล่าเรื่อง “**บุคลากรทรงคุณค่า**” ของ ส.ป.ก. ที่จะเกษียณอายุราชการในเดือนกันยายนนี้

เนื่องจากคอลัมน์นี้เป็นเรื่องของกฎหมายใกล้ตัว ความรู้ปฎิรูปที่ดิน จึงขอเล่าถึง บุคลากรทางกฎหมายและการปฎิรูปที่ดินในระดับสูง ที่ผู้เขียนเห็นว่าเป็นผู้ทรงคุณค่าเป็นอย่างมากของ ส.ป.ก. ที่บังเอิญเกษียณอายุราชการพร้อมกันมีมากมายหลายท่าน แต่ผู้เขียนขอกล่าวถึง เฉพาะท่านที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายของ ส.ป.ก. ซึ่งส่วนใหญ่พี่น้องเกษตรกรจะรู้จักกันอยู่แล้ว รวม ๔ ท่าน ได้แก่ **คุณสรเสรีธร อัจจุตมานัส** เลขาธิการ ส.ป.ก. **คุณเปรมจิต สังขพงษ์** รองเลขาธิการ ส.ป.ก. **คุณธนู มีแสงเงิน** รองเลขาธิการ ส.ป.ก. และ **คุณสัญญา เกษเดช** ผู้อำนวยการจัดการปฎิรูปที่ดิน ทั้ง ๔ ท่านเป็นบุคลากรที่ทรงคุณค่ายิ่งและเป็นหัวใจด้านกฎหมายของ ส.ป.ก. ที่ท่านผู้อ่านวารสารฯ เคยพบเห็นท่านในการเผยแพร่ผลงานมาแล้ว จึงขออนุญาตกล่าวถึงการทำงานของท่านโดยสังเขปไว้ ณ ที่นี้

คุณสรเสรีธร อัจจุตมานัส ถือเป็นลูกหม้อด้านกฎหมายของ ส.ป.ก. ผู้หนึ่ง เป็นหนึ่งในบุคลากรไม่กี่ท่านที่ทำงานกับ ส.ป.ก. โดยจบกฎหมายจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้ที่ผ่านมาประสบการณ์ด้านการปฎิรูปที่ดินมากมาย เนื่องจากบรรจรับราชการครั้งแรกที่ต่างจังหวัด จึงผ่านกระบวนการทำงาน ปัญหาและประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหา ให้กับพี่น้องเกษตรกรมาแล้วหลายจังหวัด จนได้ย้ายเข้ามาอยู่ในกองนิติการส่วนกลาง คุณสรเสรีธร เป็นผู้มีความสนใจใฝ่เรียนรู้อย่างสูง ชอบศึกษาค้นคว้าทางกฎหมาย และชอบถกเถียงแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักกฎหมายด้วยกัน อันมีส่วนเสริมสร้างความคิดเห็นและข้อวินิจฉัยในการทำงานได้เป็นอย่างดี

จนกระทั่งได้ย้ายไปอยู่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ไปเติบโตทางกฎหมายดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองนิติการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นที่ปรึกษากฎหมาย เป็นผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับความเชื่อถืออย่างสูงมาก ได้รับมอบหมายให้แก้ไขปัญหาด้านกฎหมายและเป็นที่ปรึกษาทางกฎหมาย ให้กับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และปลัดกระทรวงหลายท่าน จนได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางบริหารระดับสูง ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกลับมาดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ส.ป.ก. ในที่สุด

ความที่ คุณสรเสรีธร ย้ายจาก ส.ป.ก. ไปอยู่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสียหลายปี เมื่อกลับมาดำรงตำแหน่งเลขาธิการ ส.ป.ก. แรกๆ คุณสรเสรีธร จึงกล่าวหลายครั้งว่า เมื่อไปจาก ส.ป.ก. แล้วไม่ได้คิดว่าจะต้องกลับมาทำงานที่ ส.ป.ก. อีก จึงไม่ค่อยได้ศึกษาติดตามว่างานของ ส.ป.ก. มีปัญหาอย่างไรบ้าง แม้ว่าจะมีเพื่อนสนิทมิตรสหายหลายท่านยังอยู่ที่ ส.ป.ก. ก็ตาม

ความที่เมื่อไปอยู่กระทรวง คุณสรเสรีธร ทำงานกฎหมาย โดยทำหน้าที่ให้คำปรึกษากับผู้ใหญ่ของกระทรวง ซึ่งก็จะเป็นปัญหาเรื่องใหญ่ๆ ทางนโยบายและการบริหาร ทำให้เมื่อคุณสรเสรีธร กลับมาเป็น เลขาธิการ ส.ป.ก. คุณสรเสรีธร เคยเล่าว่า ทำงานแก้ปัญหาก็เหมือนกับการช้ำทะเล ช้ำมหาสมุทร พอช้ำได้ก็เจ็บ เมื่อมาอยู่ ส.ป.ก. ปัญหาเยอะมากเหมือนช้ำคอก ช้ำคลอง ไม่ได้เป็นปัญหาใหญ่โตแต่มากมายและไม่หมด เพราะดูคลองมันเยอะมาก ด้วยเพราะ คุณสรเสรีธร เป็นนักกฎหมายที่ขี้คิด ด้านหนึ่งจึงหาคำตอบในคำถามที่สังคมตั้งคำถามกับ ส.ป.ก.

และเมื่อ ส.ป.ก. ให้คำตอบก็ยังไม่ค่อยเชื่อถือ คุณสรรเสริญ ใช้คำว่า เป็นคำตอบที่ทวนไปหาความจริงได้เสมอ เช่น การตรวจสอบ การถือครองของเกษตรกรโดยดูจากหลักฐานข้อมูลการส่ง ใช้เงินกู้กับ ธ.ก.ส. สามารถแสดงย้อนหลังได้ว่าเกษตรกรกู้เงิน มาทำประโยชน์จริง เป็นต้น อีกด้านหนึ่ง คุณสรรเสริญ พยายามสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบกับงานในหน้าที่และ บุคคลากรของ ส.ป.ก. มีการโยกย้ายเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้ปัญหาที่เคยมีกับเจ้าหน้าที่คนหนึ่ง เมื่อคนใหม่มารับหน้าที่ จะละลายเสียไม่ยอมแก้ไข คุณสรรเสริญ จะยกตัวอย่าง สังคมญี่ปุ่น เมื่อเด็กญี่ปุ่นจะไปโรงเรียนเห็นตะปูที่ตอกไว้ริมทางเดินโผล่ขึ้นมา พ่อบอกให้หาค้อนมาตอกตะปู เด็กบอก จะรีบไปโรงเรียนแต่พ่อสั่งให้นำค้อนมาตอกตะปูก่อน ไปโรงเรียน สายก็ต้องยอมเป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบที่สังคมญี่ปุ่น ซึ่งสั่งสอนกันต่อมา เมื่อเจอปัญหาต้องจัดการให้เรียบร้อย แม้เราได้เป็นผู้ก่อ งานในหน้าที่ก็เช่นเดียวกัน ดังเช่นเรื่อง การใช้มาตรา ๔๔ จัดการกับที่ดินแปลงใหญ่เกิน ๕๐๐ ไร่ ซึ่ง คุณสรรเสริญ มีความคิดจะดำเนินการมาตั้งแต่มารับตำแหน่ง เลขาธิการ ส.ป.ก. ใหม่ เมื่อปีที่แล้ว เพื่อนำที่ดินมาให้

คนยากจนได้มีที่ดินทำกิน ซึ่งเป็นที่ฮือฮากันอยู่ปัจจุบันนี้

นำเรื่องคุณสรรเสริญ มาเล่าเพื่อท่านผู้อ่านได้รู้จัก การทำงานของท่านเลขาธิการ ส.ป.ก. ท่านนี้ แม้ท่านจะเกษียณ อายุราชการไป แต่เชื่อว่าท่านยังคงมีส่วนช่วยเหลือพี่น้อง เกษตรกรต่อไป และอย่างน้อยก็จะเป็นแนวทางให้ผู้ทำงาน นำสิ่งดีๆ มาปฏิบัติต่อกันไป เป็นตัวอย่างดังโคลงโลกนิติ ที่ว่า

ประวัติวีระบุรุษไชรั
ว่าอาจจะยังชนม์
แม้ยามจักบรรลย
รอยบาทเหยียบแน่นไว้

เตือนใจ เรานา
เลิศได้
ทั้งซึ่ง
แทบพื้นทรายสมัย

หน้ากระดามีจำกัด จึงเล่าเรื่องได้พอสังเขปเท่านั้น แต่คิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์กับท่านผู้อ่านได้ทราบวิธีการ ทำงาน ของข้าราชการที่ทำหน้าที่ เพื่อพี่น้องเกษตรกรเสมอ ครบ คราวหน้าจะขออนุญาตเล่าเรื่องอีก ๓ ท่าน ที่เหลือ พอสังเขปต่อไป

ท่องเที่ยวไทย...ลุยถิ่นสกลนคร

“การอนุรักษ์ฝ้ายทอผ้าย้อมคราม บ้านนางเต็ง ตำบลโคกภู อำเภอกุพาน จังหวัดสกลนคร”

การสร้างเอกลักษณ์ที่โดดเด่นในตัวสินค้าเกษตรให้เป็นของดี ๑ เดียวในโลกนั้น จะเป็นที่ต้องการของคนทุกชาติทุกภาษาในยุคนี้ เพราะการสร้าง “แบรนด์” ของตนเองและชุมชน มิใช่เกิดขึ้นโดยง่ายเหมือนการตั้งร้านค้าหรือการจัดตั้งกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นของตนเอง กลุ่มบริษัทห้างร้าน หรือกลุ่มเกษตรกร หาก “แบรนด์ (Brand : ยี่ห้อ, ตราสินค้า, Syn, trademark) หรือผลิตภัณฑ์ หรือสินค้าเกษตร” ขึ้นนั้น ได้สะท้อนถึงความเป็นไทย เป็นสัญลักษณ์ของคนไทย ซึ่งบ่งบอกวิถีชีวิตและท้องถิ่นที่สืบทอดวัฒนธรรมประเพณีมายาวนาน จนเป็นที่ยอมรับและนิยมในระดับสากล

๑ เดียวในโลกสินค้าเกษตรแปรรูปที่คนไทย และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ภาคภูมิใจ (นำเสนอผ่านรายการท่องเที่ยวไทย ๑ ในโลก ของ ดร.มนัสวิน นันทเสน หรือ คุณด็ก ซีโร่ ผู้ดำเนินรายการ)

จุดแรก ที่จะแนะนำ ก็คือ “ฝ้ายทอผ้าย้อมคราม บ้านนางเต็ง ตำบลโคกภู อำเภอกุพาน จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของชาวมุขชุมชนที่สืบทอดมาจากรุ่นปู่ย่าตายาย ได้ธำรงอัตลักษณ์ของท้องถิ่นอันงดงาม โดยมีประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน คือ แม่อุ่นเรือน จันทร์โต เป็นเครือข่ายสร้างและผลิต สินค้าและผลิตภัณฑ์ของชุมชน อันได้แก่ ผ้าพื้นฝ้ายเข้ยมือย้อมคราม ทั้งผ้าพื้นสีเข้ยมและผ้าลาย (ลายโบราณ, ลายสมัยนิยม) ผ้าพันคอฝ้ายเข้ยมือ

ผ้าฝ้ายคลุมไหล่ย้อมคราม ผ้ามัดย้อมคราม ผ้ามัดย้อมคราม การตัดเย็บสินค้าสำเร็จรูป การทำกระเป๋าสตริงจากผ้าฝ้ายย้อมคราม เสื้อเชิ้ตย้อมคราม และเสื้อยืดลายมัดย้อมคราม

จุดที่ ๒ ชมสวนหม่อน (หม่อน: Mulberry) หรือ Black Mulberry หมากเฒ่า เสาวรส ผลไม้พื้นบ้านของท้องถิ่น โดยเฉพาะหม่อนและหมากเฒ่า เป็นผลไม้ที่ร่วงหล่นตามธรรมชาติ ชาวบ้านคุ้นเคยกับวิถีชีวิตมาตั้งแต่อดีต ต่อมามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร ได้มีการวิจัยการใช้ประโยชน์หมากเฒ่า ไม้ผลจากท้องถิ่นเพื่อสุขภาพงาน จังหวัดสกลนคร เป็นรายแรกของประเทศ ภายใต้การวิจัยและ

พัฒนาพืชท้องถิ่นโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และด้วยความเด่นในเรื่องรสชาติที่หวานจากผลหมากเฒ่า ทำให้**คุณประรส วิศรียา** ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปน้ำผลไม้ข้างพลึงสอง บ้านโนนหัวช้าง ตำบลสร้างค้อ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งนำความโดดเด่นของผลไม้ที่มีอยู่นี้ มาแปรรูปน้ำผลไม้ อาทิ น้ำหมากเฒ่า ๑๐๐ % น้ำเสาวรศ ๑๐๐ % น้ำหม่อน ๑๐๐ % น้ำผักข้าว ๑๐๐ % เยลลี่หมากเฒ่า (มีความเข้มข้นสูง สีเข้มจัด ลดอัตราเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็ง โรคหัวใจ ขจัดสารพิษออกจากร่างกาย และชะลอความชรา) น้ำมะขามป้อม ๑๐๐ % น้ำสมุนไพรรตรีผลา (แปรรูปจากมะขามป้อม สมอไทย สมอพิเภก หน้้าหวาน) เป็นต้น ปัจจุบันมีสมาชิก ๓๗ ราย จำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปเครื่องดื่มบำรุงสุขภาพที่ได้รับความนิยมสูง

เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ **นายธนู มีแสงเงิน** ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ **นางทิพวรรณ ตั้งตระกูล** ปฏิรูปที่ดิน จังหวัดสกลนคร และผู้บริหารส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้มาตรวจเยี่ยม การดำเนินการธุรกิจเกษตรและถ่ายทอดสารคดี (ความยาว ๑๒ นาที) รายการท่องเที่ยวไทย ๑ ในโลก ของคุณตึก ชิโร่ (ช่วงท่องเที่ยว ลุยถิ่นกับ ส.ป.ก.) ซึ่งออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๙ นี้

พรพัฒน์ เจริญภพ

สมุนไพรไทย

วิสาหกิจชุมชน บ้านเขานาใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแหล่งเกษตรกรรมที่ปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน ผลไม้ และสมุนไพรไทย ที่ขึ้นชื่อของประเทศ ทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทุกปีจะมีนักท่องเที่ยวมาเยือนเป็นจำนวนมาก ทำรายได้แก่ชุมชนและประเทศหลายพันล้านบาท เพื่อเป็นการสนับสนุนเกษตรกรให้มีรายได้ ด้วยการนำแพทย์แผนไทยและสมุนไพรมาผสมผสานกับการท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อของจังหวัด สู่ธุรกิจบริการสุขภาพและการสาธารณสุข จังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงส่งเสริมการดำเนินงานการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรของจังหวัดแบบครบวงจร ตั้งแต่กระบวนการปลูก ตลาดกลางสมุนไพร การแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อธุรกิจการค้า และผลิตเป็นยาสมุนไพรเพื่อการรักษาพยาบาล

จุดเริ่มต้นในการก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนบ้านเขานาใน ตำบลต้นยวน อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เริ่มจาก พี่หนูเรียง จินจุต และสมาชิกมีความสนใจในสมุนไพรไทย ได้รวมกลุ่มกันก่อตั้งกลุ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยมีพี่หนูเรียงเป็นประธานกลุ่ม ประกอบด้วยสมาชิกช่วงเริ่มต้นเพียง ๒๒ คน ปัจจุบันได้ขยายตัวจนมีสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น ๑๓๖ คน แต่เนื่องจากไม่มีความรู้ทางด้านสมุนไพร การเริ่มต้นช่วงแรก จึงไปเรียนรู้จากลุงมาและลุงสิทธิ แบบครูพักลักจำ นอกจากนี้ยังได้พันธุ์สมุนไพรจากลุงสิทธิ และโรงพยาบาลในพื้นที่ มาสอนวิธีการห่อลูกประคบหรือการรวบจุอย่างสวยงาม ประกอบกับเมื่อตอนคุณตา ยังมีชีวิตอยู่ คุณตาเป็นแพทย์แผนไทย

รักษาคนไข้โดยวิธีพื้นบ้านด้วยการอบสมุนไพร โดยการก่อไฟต้มสมุนไพรเอาไว้ได้เตี้ยงไม้ไผ่ แล้วให้ผู้ป่วยนอนบนเตียง นำเสื้อกระจุตมาม้วนรอบตัวเอาผ้าขาวม้าปิดด้านบนใช้เวลา ๑๐ - ๒๐ นาที/ครั้ง ทำติดต่อกัน ๓ - ๗ วัน อาการปวดเมื่อย ภูมิแพ้ต่างๆ ก็จะดีขึ้น ในกลุ่มจึงคิดกันว่าสมุนไพรที่มีอยู่ใกล้ตัวน่าจะทำประโยชน์ได้มากกว่านี้ จึงหันมาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในด้านสมุนไพรชนิดต่างๆ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ต่อไป

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้เข้ามาสนับสนุนให้เป็นวิสาหกิจชุมชน โดยให้สมาชิกกู้เงินกับ ส.ป.ก.

คนละ ๒๐,๐๐๐ บาท ทั้งยังมีเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ลงไปจัดอบรม แนะนำด้านการทำเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้ทางกลุ่มทำลูกประคบสมุนไพรปลอดสารเคมี และการใช้พื้นที่ในสวนยางให้คุ้มค่า เช่น การเลี้ยงปลา การเลี้ยงหมูหลุม การปลูกพืชสมุนไพร เป็นต้น ซึ่งหลักสูตรล่าสุดที่เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ลงไปให้ความรู้ คือ หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน ภายใต้โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยจัดอย่างต่อเนื่อง ส่วนรายได้ของสมาชิกในกลุ่ม ได้รับจาก ๓ ช่องทาง คือ ช่องทางแรกสมาชิกทุกคนจะได้รับเงินปันผลรายปี ช่องทางที่ ๒ คือ สำหรับคนที่ปลูกพืชสมุนไพรจะขายได้ราคาสูงกว่าตลาด ๒ เท่า โดยแบ่งเฉลี่ยกันไปในแต่ละรอบ กระจายให้ทั่วทุกคนที่ปลูกสมุนไพร ช่องทางสุดท้าย สำหรับสมาชิกคนที่แปรรูปเป็นลูกประคบ หรือเย็บลูกประคบ

“ลูกประคบสมุนไพร” คือ ผ้าที่ใช้สมุนไพรหลายอย่างมาห่อรวมกัน นำมานึ่งให้ร้อน เป็นวิธีการบำบัดรักษาของการแพทย์แผนโบราณ แล้วประคบบริเวณที่เจ็บปวด เคล็ดขัดยอก โดยอาศัยความร้อนและคุณสมบัติสมุนไพร ทำให้อาการดีขึ้น คนไทยนิยมใช้ลูกประคบสมุนไพรรักษากันมาแต่โบราณ จนถึงปัจจุบัน โดยมักใช้รักษาควบคู่กับการนวดไทย คือ หลังจากนวดเสร็จแล้ว จึงประคบกดเบาๆ ไปตามผิวหนังของร่างกาย

ผลของความร้อนที่ได้จากการประคบ ทำให้หลอดเลือดขยายตัว และตัวยาสมุนไพรร้อนๆ ซึมผ่านชั้นผิวหนังเข้าสู่ร่างกาย และยังช่วยทำให้เนื้อเยื่อพังผืดยืดตัวออก ลดการติดขัดของข้อต่อ ลดการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อ ลดปวด ช่วยลดการบวมที่เกิดจากการอักเสบของกล้ามเนื้อ เอ็น และข้อต่อ และช่วยเพิ่มการไหลเวียนของโลหิต

“สมุนไพร” ที่ใช้ในตำรับยา **“ลูกประคบสมุนไพร”** มีแตกต่างกันไปในวัตถุประสงค์ของการรักษา เช่น แก้วปวดเมื่อย แก้วเหน็บชา แก้วอัมพฤกษ์ อัมพาต แก้วตะคริว เป็นต้น แก้วปวดเมื่อยของแต่ละแห่ง อาจไม่ใช่สูตรเดียวกัน แต่มีตัวยาหลักเหมือนกัน

ปัจจุบันวิสาหกิจชุมชนบ้านเขานาในเข้มแข็ง และมีชื่อเสียงจนเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง เริ่มมีหลายหน่วยงานเข้ามาส่งเสริมสนับสนุนเพิ่มขึ้น “ต้องขอขอบคุณสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ได้สนับสนุนวางรากฐานให้เพราะลำพังตัวเกษตรกรเองคงมาไม่ถึงขนาดนี้ เพราะแค่ประธานกลุ่มเองก็จบเพียง ชั้นประถมศึกษาที่ ๔ พูดภาษาอังกฤษยังไม่ชัด จึงขาดความมั่นใจในการดำเนินธุรกิจเกษตร” ประธานกลุ่มกล่าวเพิ่มเติม

เบรกรรณ์ กวาทกริพย์

“...ควรเร่งปลูกหญ้าแฝกให้มากๆ
เพราะหญ้าแฝกมีคุณสมบัติพิเศษในการอนุรักษ์ดินและน้ำ หลายประการ
โดยเฉพาะดินที่มีโครงสร้างแข็งหญ้าแฝกจะทำหน้าที่เป็นเขื่อนที่มีชีวิต
ที่จะช่วยทำให้ดิน มีความชุ่มชื้นและอุดมสมบูรณ์มากขึ้น...”

พระราชดำริตอนหนึ่งในการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔

มหัศจรรย์หญ้าแฝก พลิกฟื้นผืนดิน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือ ส.ป.ก.
รับสนองพระราชดำริ ดำเนินงานโครงการพัฒนาและรณรงค์
การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อส่งเสริมให้
เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดิน
อนุรักษ์น้ำ และฟื้นฟูคุณภาพดิน

จากสภาพผืนดินเสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์ของ
พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ทำให้เกษตรกร ไม่สามารถทำประโยชน์ได้
อย่างเต็มประสิทธิภาพ นายชัยอรุณ นิยมสวัสดิ์ เกษตรกรในเขต
ปฏิรูปที่ดิน อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี เล่าว่า “หากย้อนกลับ
ไปเมื่อเกือบสิบปีก่อน แทบหมดหวังกับผืนดินแห่งนี้ เพราะเป็นพื้นที่
เสื่อมโทรม ซึ่งเกิดจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยวมาเป็นเวลานาน
ประกอบกับพื้นที่ลาดเอียงถูกน้ำฝนชะล้างหน้าดินทุกปี ทำให้สูญเสีย
หน้าดินจึงเกิดเป็นดินดาน พอหน้าวันไปก็เริ่มทำเกษตรไม่เป็นผล
ชีวิตลำบากมาก แต่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ส.ป.ก. ได้เข้ามาส่งเสริม
การปลูกหญ้าแฝก พาไปเข้าร่วมการฝึกอบรมศึกษาดูงาน และได้นำ
หญ้าแฝกมาปลูกในแปลงเกษตรกรรมของตนเองเป็นแนวกั้น
น้ำและดึงความชุ่มชื้นในดิน เมื่อหญ้าแฝกเติบโตเต็มที่จะยาว
และแข็งแรง ช่วยระเบิดดินดานทำให้สภาพดินในแปลงร่วนซุยดีขึ้น
ปลูกพืชผักต่างๆ เจริญเติบโตดี เกิดความอุดมสมบูรณ์ สามารถทำ
เกษตรกรรมให้ผลผลิตที่คุ้มค่า ซึ่งตนได้จัดสรรพื้นที่สำหรับทำเกษตร
แบบผสมผสาน แบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งทำนาอีกส่วน ขุดบ่อเพื่อกักเก็บ
น้ำไว้ใช้เลี้ยงไก่สำหรับขายและกินเอง และจากที่ได้ประจักษ์ถึงความ
มหัศจรรย์ของหญ้าแฝก ที่สามารถช่วยพลิกฟื้นผืนดิน ก่อให้เกิด
เป็นศูนย์การเรียนรู้หญ้าแฝก ในเขตปฏิรูปเพื่อเป็นวิทยาทาน และ
แบ่งปันให้เพื่อนบ้านที่เห็นประโยชน์นำไปปลูกในแปลงเกษตรกรรม
ของตนเอง และขยายผลไปสู่เกษตรกรรายอื่น แบ่งปันความรู้แก่
เกษตรกรคนอื่นๆ ต่อไป”

จะเห็นได้ว่าจากอดีตสู่การเปลี่ยนแปลงพลิกผืนดินให้อุดม
สมบูรณ์ด้วยการปลูกหญ้าแฝก จนพัฒนาสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้
เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ ตลอดจนเป็นที่ศึกษาดูงานของเกษตรกร
เป็นอีกตัวอย่างของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ได้รับการส่งเสริม
และพัฒนาก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เพชรรัตน์ ถวายทรัพย์

งานสิริพรรณไม้มิ เกิดกับบรมราชินีนาถ ครั้งที่ ๑๐

เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ได้เป็นประธานในพิธีเปิด งานสิริพรรณไม้มิ เกิดกับบรมราชินีนาถ ครั้งที่ ๑๐ พร้อมด้วย นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนางเปรมจิต สังขพงษ์ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. ร่วมเป็นเกียรติในพิธี โอกาสนี้ ส.ป.ก. ได้ร่วมจัดนิทรรศการ พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จัดบุธสาธิตสอนฝึกงานช่างฝีมือของนักเรียน ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจัดบุธออกร้านจำหน่ายผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดิน งานดังกล่าวจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๘-๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๙ ที่ผ่านมา ณ สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ กรุงเทพฯ

คุณธรรม จริยธรรม กับการทำงานในองค์กรอย่างมีสุข

เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๙ นายสุวรรณ บุราพรนุสรณ์ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. เป็นประธานเปิดการอบรมเรื่อง “คุณธรรม จริยธรรม กับการทำงานในองค์กรอย่างมีความสุขแก่ผู้บริหาร ส.ป.ก. และเจ้าหน้าที่ในสังกัด ส.ป.ก. ส่วนกลาง จำนวน ๑๕๐ คน โดยมี นางเปรมจิต สังขพงษ์ รองเลขาธิการ ส.ป.ก. นางพัชรัตน์ มณีวงศ์ ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก. นายพงษ์พิเชษฐ เก้าเอี้ยน ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ร่วมในพิธี โดยมีวิทยากรมาบรรยาย คือ อาจารย์แทนคุณ จิตติอิสระ อาจารย์พิเศษ สถาบันการศึกษาหลายแห่ง ผู้อำนวยการสถาบันอื่น (สถาบันสอนภาษาจีน) ผู้จัดการรายการและพิธีการทางโทรทัศน์และวิทยุ ณ ห้องประชุมไชยวงศ์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ

ขอเชิญ เกี่ยวงานตลาดคลองผดุงกรุงเกษม
“ตลาดเกษตรดิจิทัล”

เทคโนโลยี ดิจิทัล ท้าวกไกล
การเกษตรไทยก้าวหน้า

ณ บริเวณริมคลองผดุงกรุงเกษม(ข้างท่าเทียบเรือรัฐบาล)

วันที่ ๕-๒๕ กันยายน ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๐๐-๑๘.๐๐ น. ถนนกรุงเกษม กรุงเทพมหานคร

พระเสด็จ จากสวรรค์ จรรโลงหล้า
พระเมตตา ปกเกล้า ชาวสยาม
พระแม่มีங் ขวัญเมือง เลื่องลือนาม
ทั่วเขตคาม ตามเสด็จ องค์ภูมิพล

ทรงก่อเกื้อ เพื่อชาติ ทุกชนเผ่า
ช่วยแบ่งเบา ทุกข์เข็ญ ให้เห็นผล
ทรงรักษป่า ดินน้ำ นำปวงชนน
พ้นยากจน ศิลปอาชีพ พัฒนา

สายลมหนาว ฝนแรง แสงแดดร้อน
มิพักผ่อน เยี่ยมชน ปรารถนา
ให้มีสุข ถ้วนทั่ว ทั้งพารา
พระมารดา ปกเกล้า ประนมกร

ที่ลืบสอง สิงหา ศิรวาท
ฝ่าพระบาท เทิดไท้ อนุสรณ์
แปดสิบสี่ ชันษา ถวายพระพร
นิรันดร ทรงพระ เกษมสำราญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า

ผู้บริหาร ข้าราชการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ประพันธ์โดย นางสาววิไลลักษณ์ เพชรล้อม
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและแผนงาน